

prima instanță: I. Chiroșca
instanța de apel: M. Ciugureanu, M. Anton, G. Dașchevici

nr. 2r-422/17

D E C I Z I E

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadî
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ursachi Nina,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ursachi Nina
împotriva Mariei Zingher cu privire la anularea recipisei,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, prin
care s-a respins cererea Ninei Ursachi cu privire la scutirea de la plata taxei de
stat și s-a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de
apel

c o n s t a t ă

La 30 decembrie 2015 Ursachi Nina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Zingher cu privire la anularea recipisei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Ursachi Nina a indicat că, în anul 2007 în incinta Judecătorei Strășeni, s-a cunoscut cu pîrîta Zingher Maria, cetățeană a Federației Ruse. Aceasta a rugat-o să o ajute să se adreseze în judecată cu o cerere referitor la restituirea averii moștenite prin testament de la părinții ei care au locuit în s. Scoreni, r-nul Strășeni.

Susține reclamanta că i-a acordat în acest scop asistență juridică Mariei Zingher. Mai mult au încheiat și un contract de prestare a serviciilor juridice.

În luna februarie 2008 Zingher Maria a plecat în Rusia iar ea a rămas să îi reprezinte interesele în judecată.

Ulterior s-au înțeles asupra sumei de 2000 euro, iar 20% îi revenea ei, pentru serviciile acordate.

Astfel, urma să-i transmită Mariei Zingher 18000 lei sau 1800 USD. Pîrîta însă nu a preluat banii, iar ulterior când s-au mai întâlnit aceasta a refuzat să îi primească.

În 2013 Zingher Maria a telefonat-o solicitînd banii însă, deoarece nu avea toată suma a rugat-o să o mai aștepte.

La 01 august 2013 au întocmit o recipisă în acest sens.

În temeiul recipisei enunțate Zingher Maria a acționat-o în judecată.

Precizează reclamanta că recipisa din 01 august 2013 a fost întocmită sub amenințare, este neîntemeiată, afectată de eroare și comportament dolosiv, din care considerente urmează a fi declarată nulă.

Cere Ursachi Nina anularea recipisei din 01 august 2013.

Prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 11 aprilie 2016 Ursachi Nina a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătorei Strășeni din 06 aprilie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ursachi Nina și a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 945 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din data recepționării încheierii.

Totodată s-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 112-113).

La 27 septembrie 2016 Ursachi Nina a depus o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, la care a anexat dovada de plată a taxei de stat pentru depunere apelului în sumă de 75 lei.

De la restul sumei a solicitat scutirea de la plata taxei de stat indicînd că deoarece este întreprindere individuală de consultații juridice și achită impozite, nu are venituri atât de mari.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, a fost respinsă cererea Ninei Ursachi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel (f.d. 150, 151-155).

La 15 martie 2017 Ursachi Nina a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, solicitînd admiterea acestuia și casarea încheierii contestate.

În motivarea cererii de recurs Ursachi Nina a indicat că deoarece situația financiară este precară este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs,

fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă (în vigoare la data emiterii contestate), termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele dosarului atestă faptul că copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, a fost expediată în adresa apelantei-recurentei Ursachi Nina la 20 februarie 2017, potrivit scrisorii de însoțire nr. 1913 (f.d.156), însă dovada că aceasta a fost recepționată și la ce dată lipsește.

În cererea de recurs Ursachi Nina a indicat că a făcut cunoștință cu încheierea contestată la 06 martie 2017.

În circumstanțele relevate, instanța de recurs constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, la 15 martie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că la 11 aprilie 2016 Ursachi Nina a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni din 06 aprilie 2016, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ursachi Nina și a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 945 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din data recepționării încheierii.

Totodată s-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 112-113).

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Ninei Ursachi copia încheierii de a nu da curs cererii de apel și citația pentru ședința de judecată din 27 octombrie 2017 (f.d. 114).

Ursachi Nina a recepționat copia încheierii de a nu da curs cererii de apel și citația pentru ședința de judecată din 27 octombrie 2017 la 10 octombrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 116).

La 27 septembrie 2016 Ursachi Nina a depus o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, la care a anexat dovada de plată a taxei de stat pentru depunere apelului în sumă de 75 lei (f.d. 117, 118).

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

În cererea de scutire a persoanei fizice urmează a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecția socială; certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane; informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate).

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

În cererea de scutire de la plata taxei de stat Ursachi Nina a invocat că este întreprindere individuală de consultații juridice și achită impozite astfel, nu are venituri atât de mari.

Însă, Ursachi Nina nu a prezentat probe care să confirme cu certitudine imposibilitatea materială a acestuia de a achita taxa de stat: certificat despre mărimea salariului, informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate.

Or, taxa de stat necesară pentru depunerea cererii de apel în mărime de 945 lei nu este o sumă excesivă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Ținând cont de prevederile legale citate și de circumstanțele menționate, instanța de apel întemeiat a respins cererea Ninei Ursachi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a restituit cererea de apel a acesteia.

În termenul acordat de instanța de apel Ursachi Nina nu a prezentat dovada de achitare integrală a taxei de stat și instanța de apel a fost în drept să o restituie.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Ursachi Nina nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a restituit apelul pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin urmare recursul declarat de Ursachi Nina este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ursachi Nina

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ursachi Nina împotriva Mariei Zingher cu privire la anularea recipisei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat